

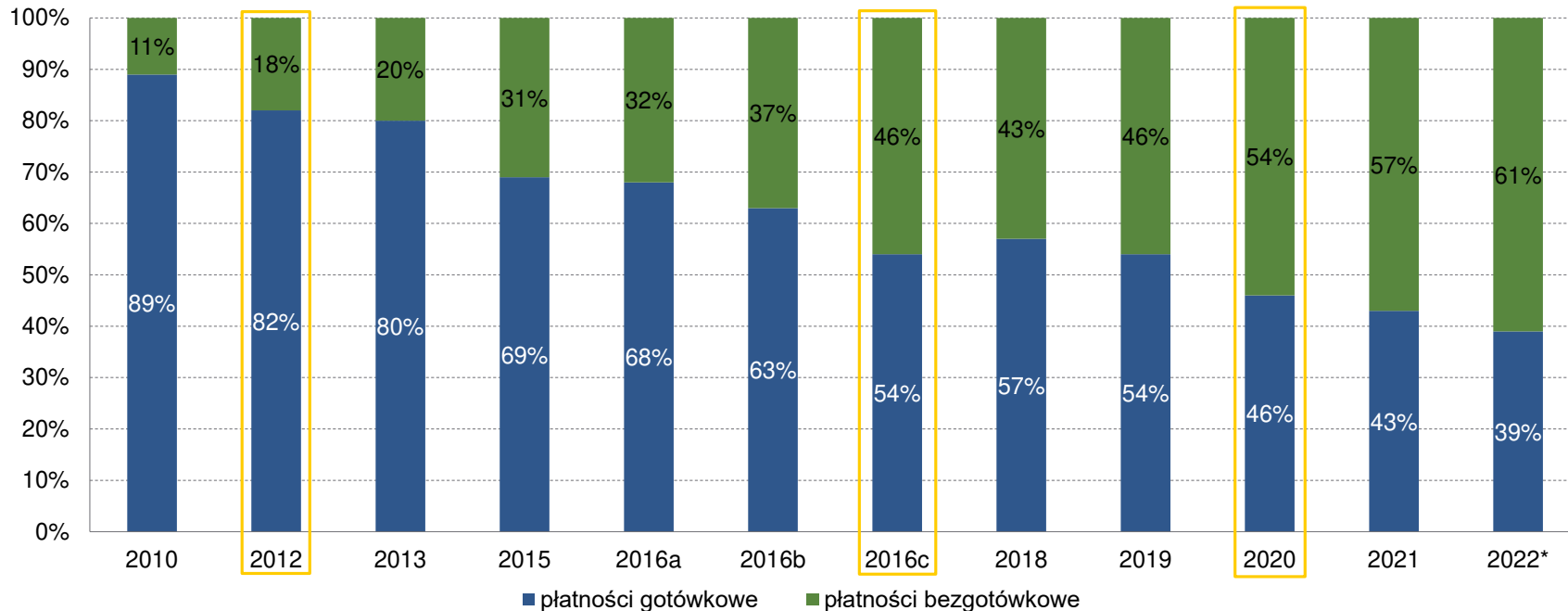
NARODOWY
BANK POLSKI

Trendy w płatnościach – rozwój rynku usług płatniczych w Polsce

Paweł Sobolewski, p.o. Dyrektor Departamentu Systemu Płatniczego
Warszawa, 1 czerwca 2023 r.

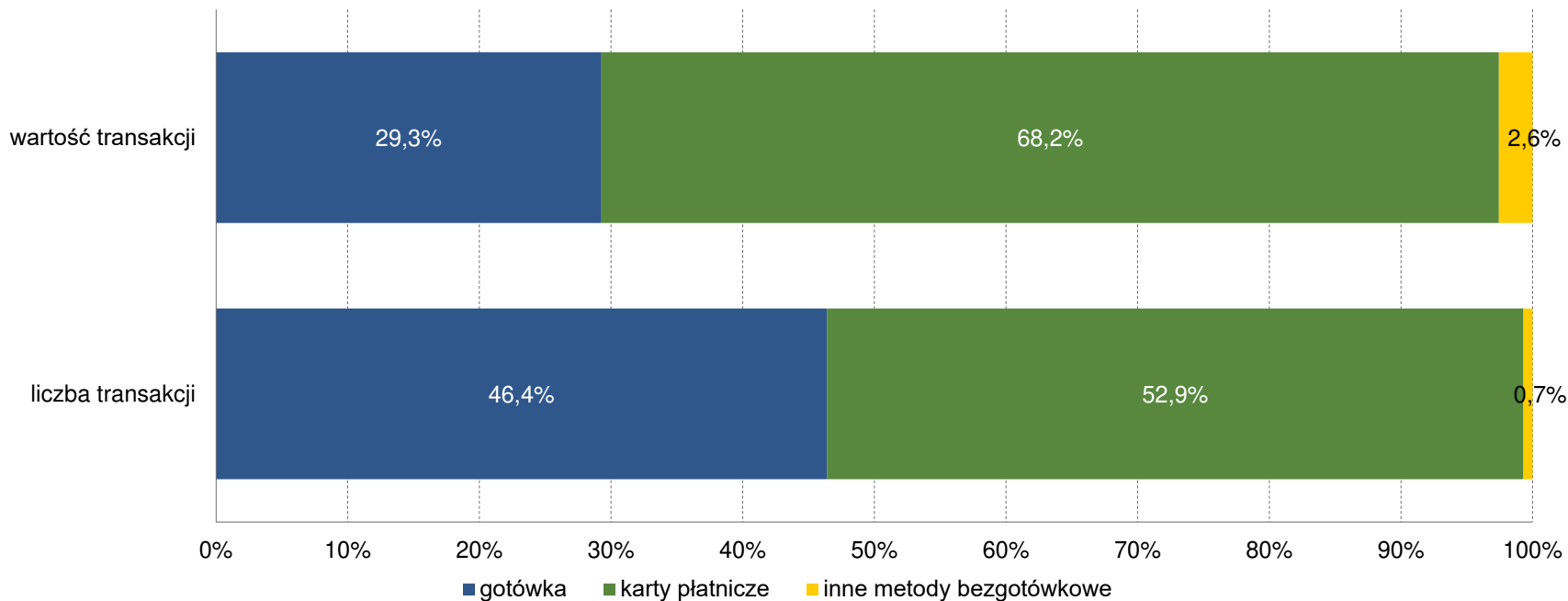
Metody płatności według liczby transakcji detalicznych realizowanych w stacjonarnych punktach handlowo-usługowych

* z wyliczeń wyłączone zostały osoby, które nie potrafiły jasno zadeklarować sposób płatności (16,3% dla n= 1073)

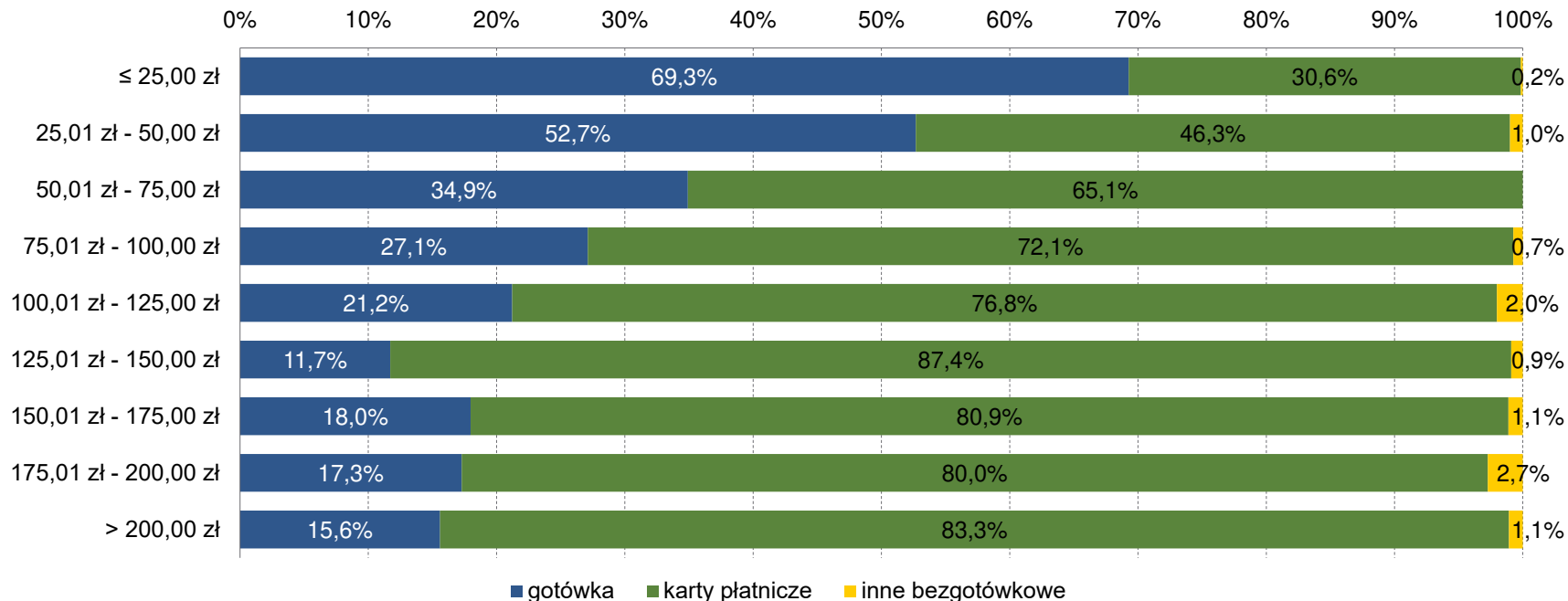
Źródło: opracowanie NBP na podstawie badań własnych i obcych. Wyniki zaprezentowane w żółtych ramkach pochodzą z badań dzienniczkowych zrealizowanych przez NBP.

Jakimi instrumentami płacą Polacy? (2020 r.)

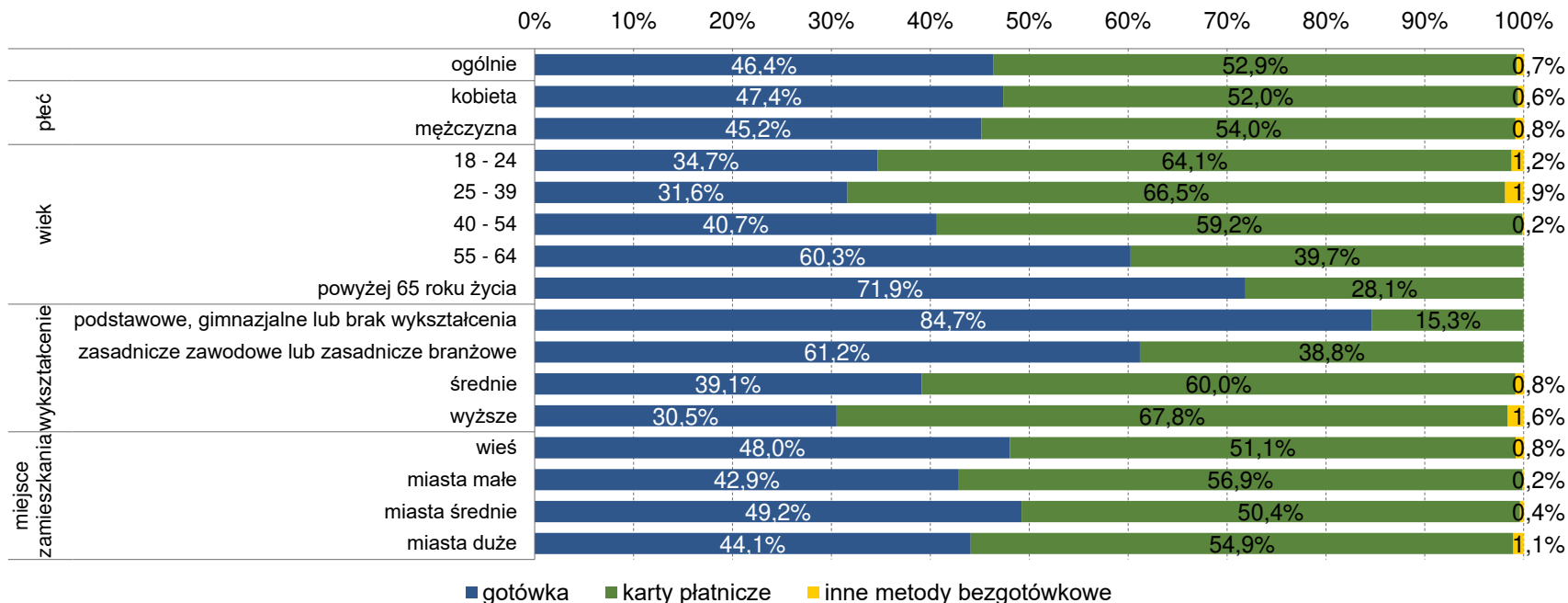
Źródło: R Kotkowski, M. Dulnicz i K. Maciejewski, *Zwyczaje płatnicze w Polsce w 2020 r. Podstawowe wyniki badania*, Narodowy Bank Polski, Warszawa 2021, https://www.nbp.pl/systemplatniczy/zwyczaje_platnicze/zwyczaje_platnicze_Polakow_2020.pdf

Wykorzystanie instrumentów płatniczych w zależności od kwoty transakcji według liczby operacji (2020 r.)

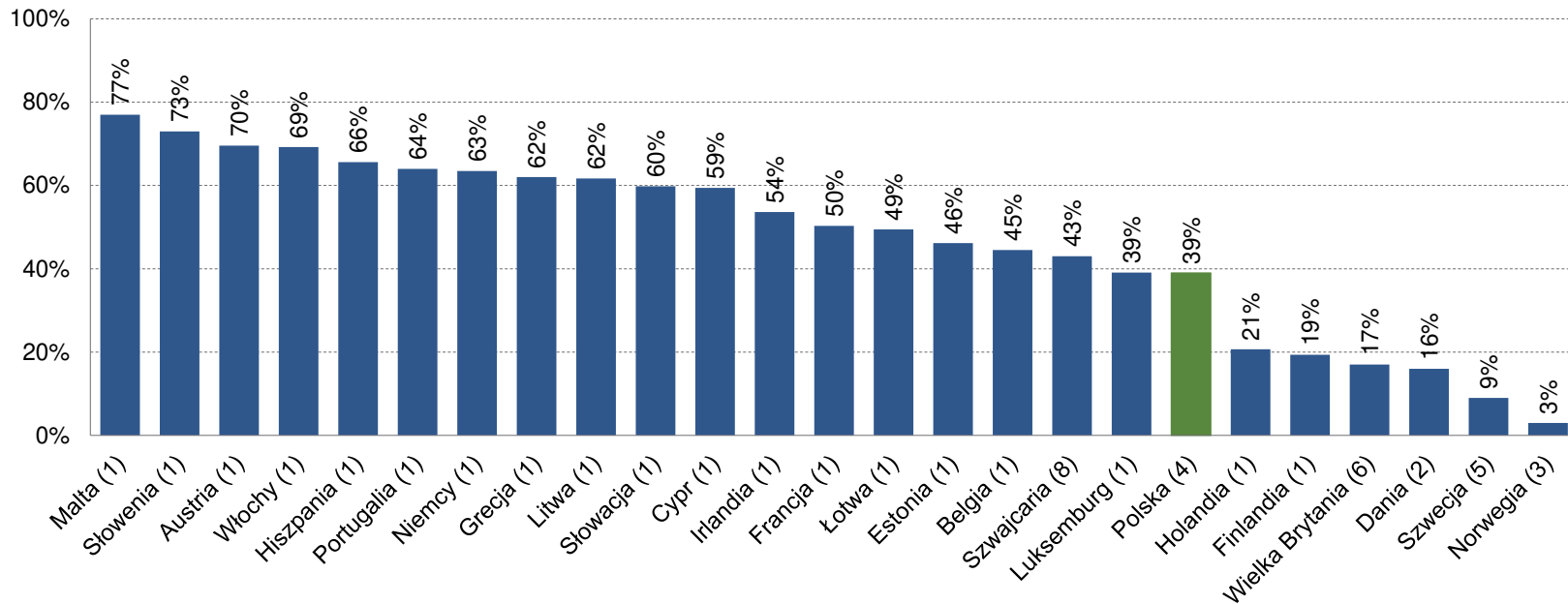
Źródło: R Kotkowski, M. Dulnicz i K. Maciejewski, *Zwyczaje płatnicze w Polsce w 2020 r. Podstawowe wyniki badania*, Narodowy Bank Polski, Warszawa 2021, https://www.nbp.pl/systemplatniczy/zwyczaje_platnicze/zwyczaje_platnicze_Polakow_2020.pdf

Udział poszczególnych typów instrumentów płatniczych w łącznej liczbie transakcji w punktach stacjonarnych w podziale na cechy demograficzne

Źródło: R Kotkowski, M. Dulicz i K. Maciejewski, *Zwyczaje płatnicze w Polsce w 2020 r. Podstawowe wyniki badania*, Narodowy Bank Polski, Warszawa 2021, https://www.nbp.pl/systemplatniczy/zwyczaje_platnicze/zwyczaje_platnicze_Polakow_2020.pdf

Udział transakcji gotówkowych w liczbie transakcji płatniczych w wybranych krajach Europy (2020-2022)

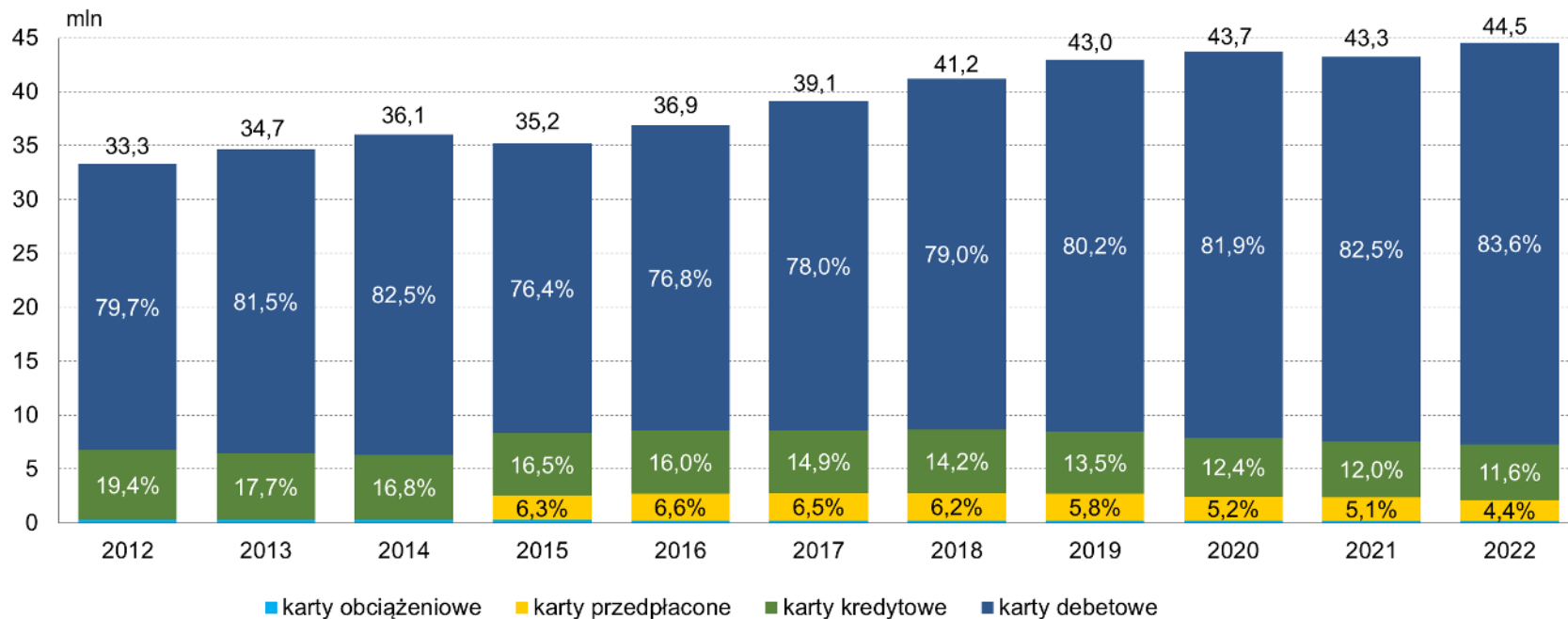

Źródła:

- (1) European Central Bank (2022)
- (2) Heisel (2020)
- (3) Norges Bank (2020)

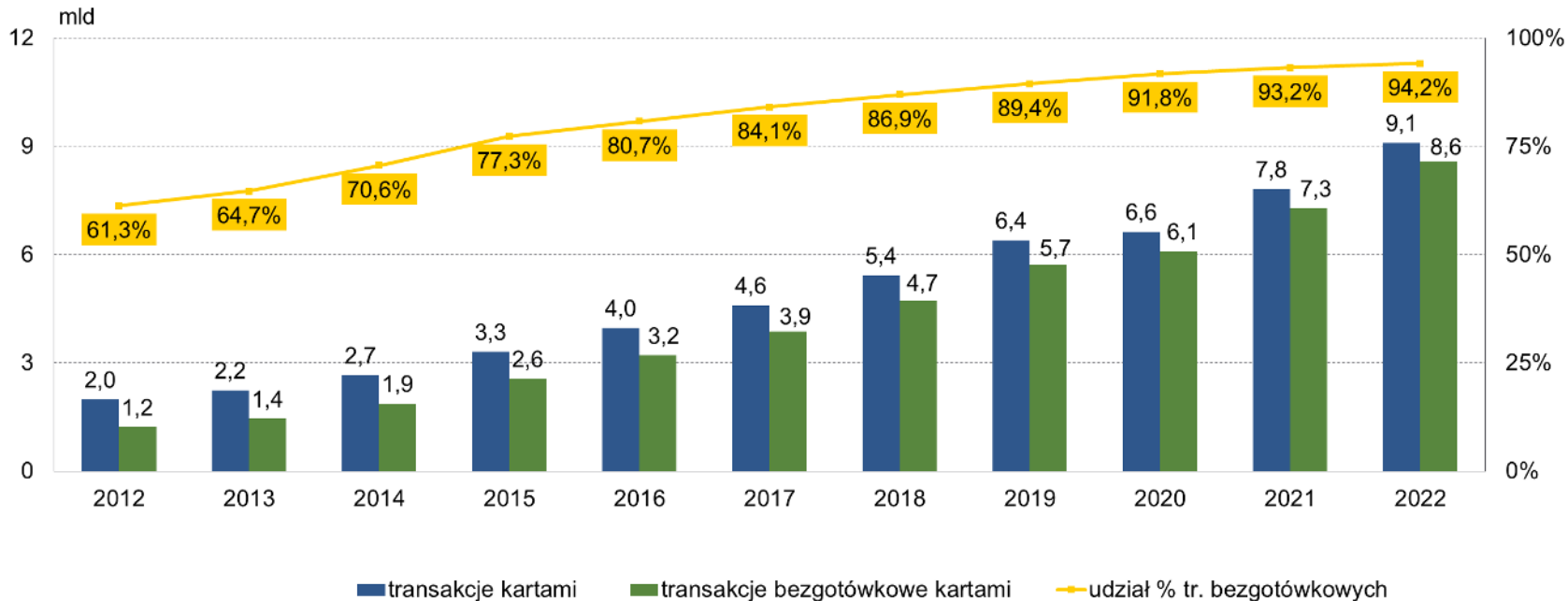
- (4) Narodowy Bank Polski (2021)
- (5) Sveriges Riksbank (2020)
- (6) UK Finance (2021)

Liczba kart płatniczych w Polsce oraz ich struktura w latach 2012 – 2022

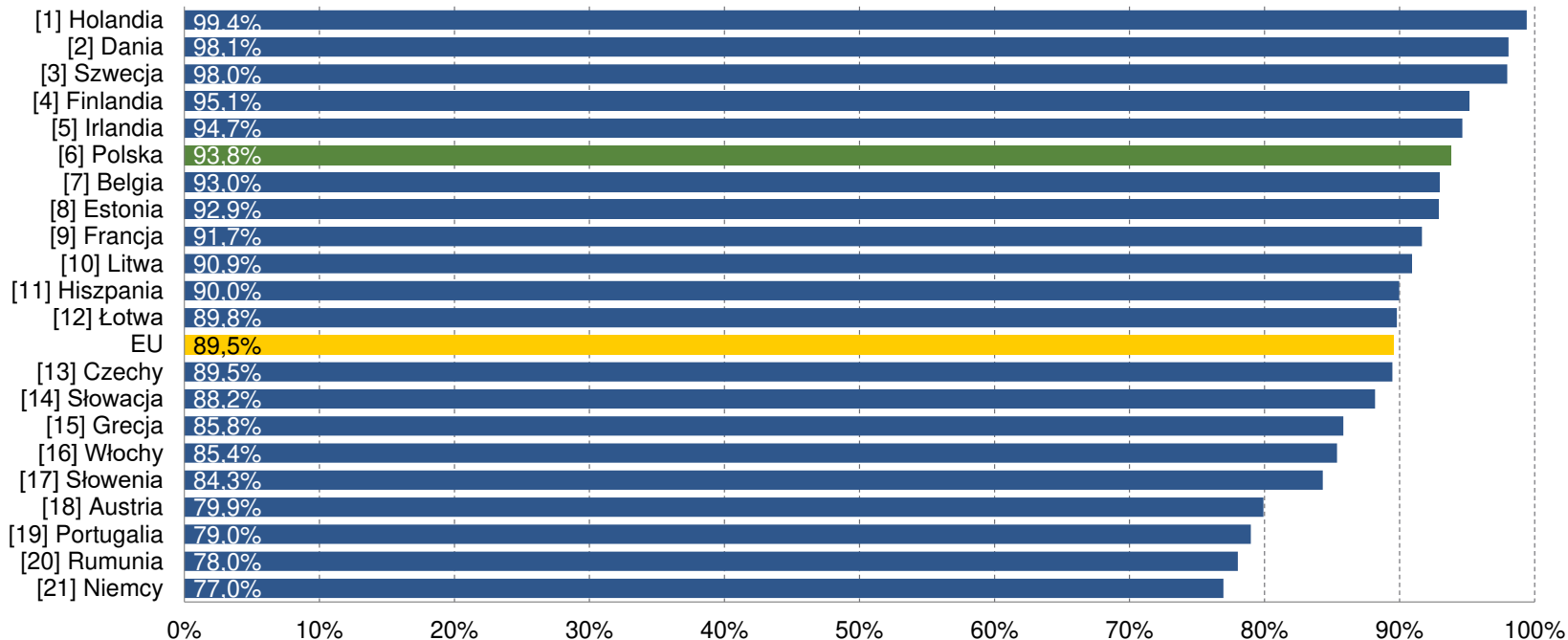
Źródło: dane wydawców kart płatniczych, opracowanie własne NBP.

Liczba transakcji kartami oraz udział transakcji bezgotówkowych w latach 2012 – 2022

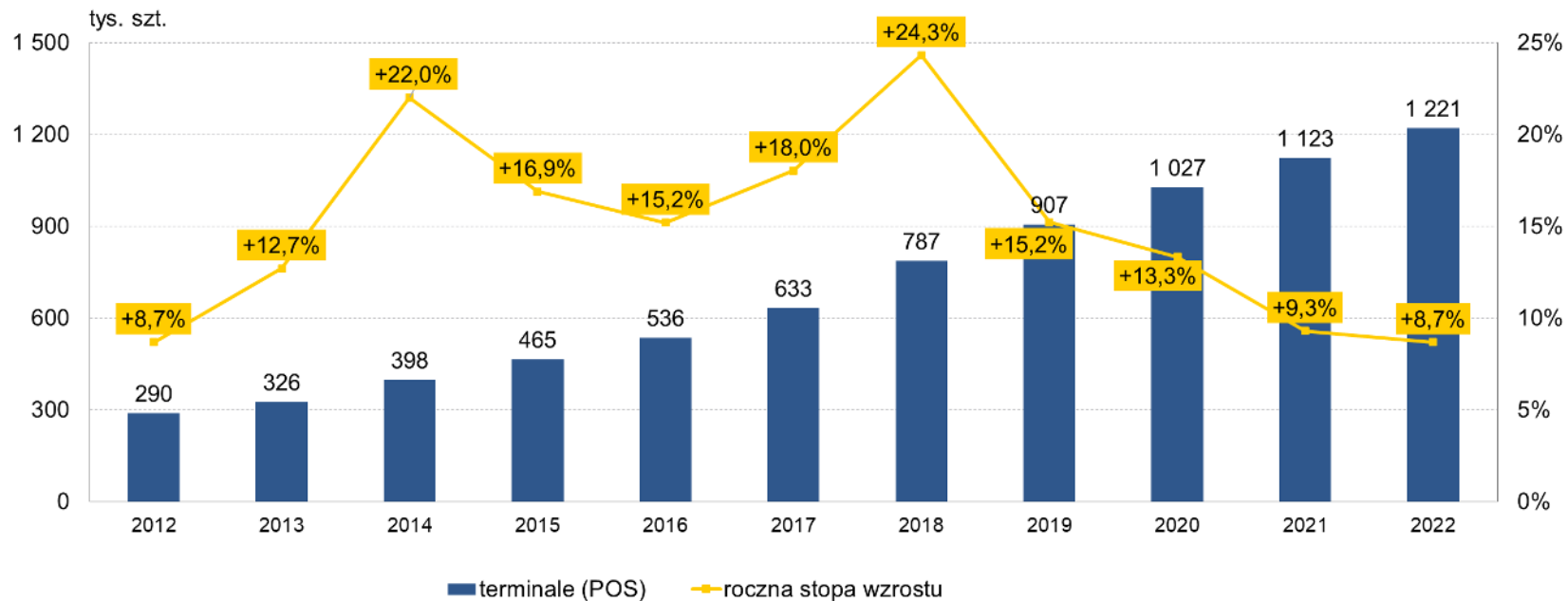
Źródło: dane wydawców kart płatniczych, opracowanie własne NBP.

Udział liczby transakcji bezgotówkowych we wszystkich transakcjach dokonanych kartami w 2021 r.

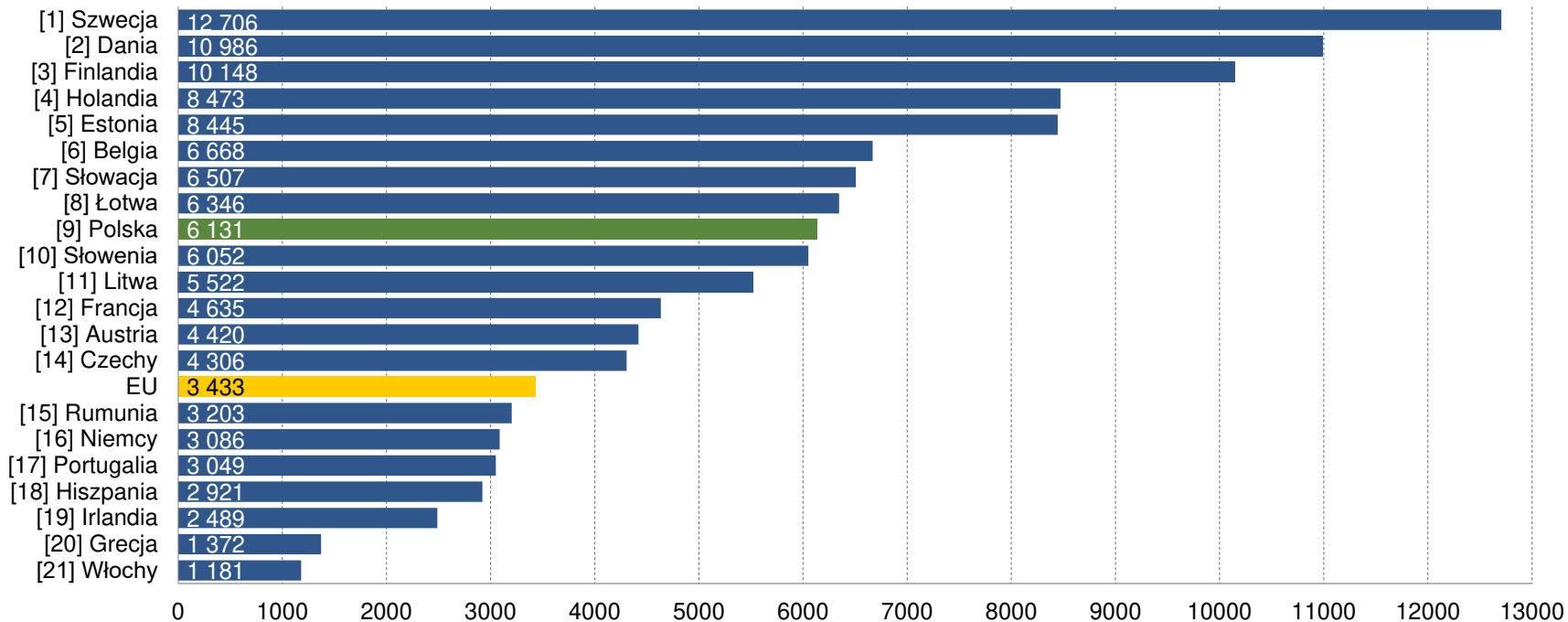
Źródło: opracowanie NBP na podstawie danych SDW ECB.

Liczba terminali POS w latach 2012 – 2022

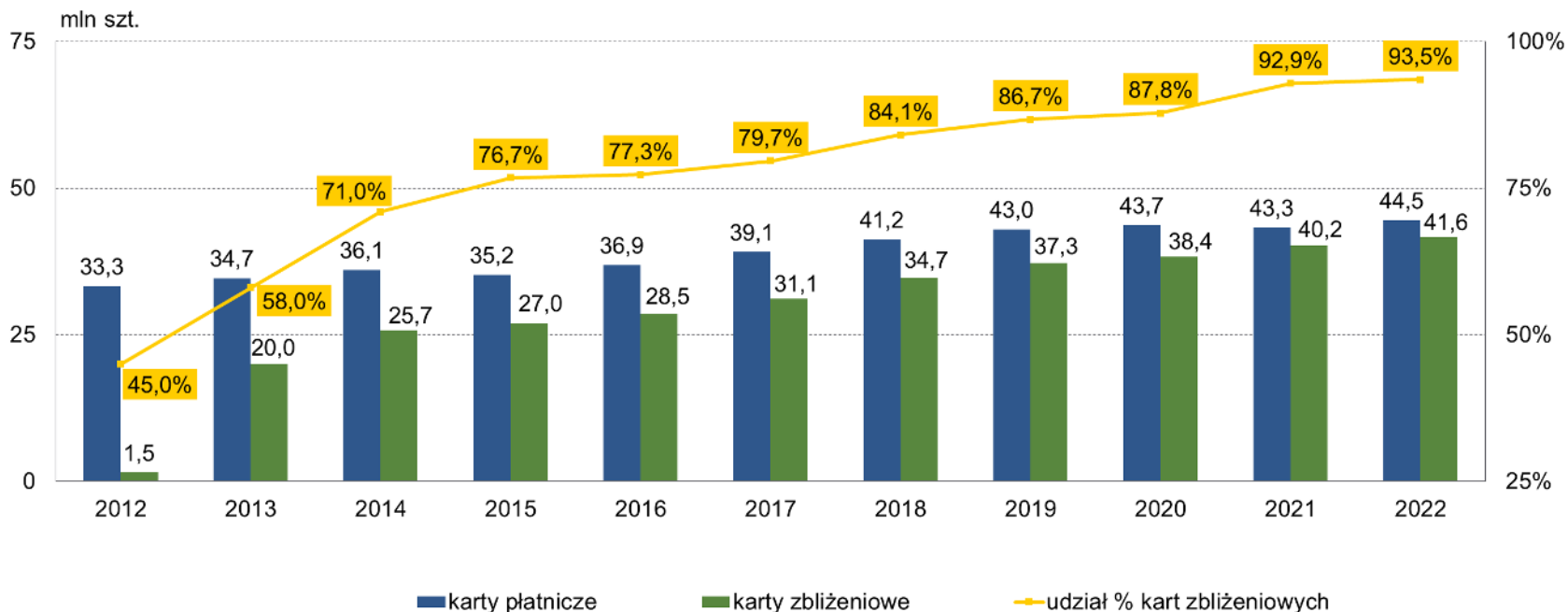
Źródło: agenci rozliczeniowi, opracowanie własne NBP.

Liczba transakcji płatniczych zrealizowanych w jednym terminalu w 2021 r.

Źródło: opracowanie NBP na podstawie danych SDW ECB.

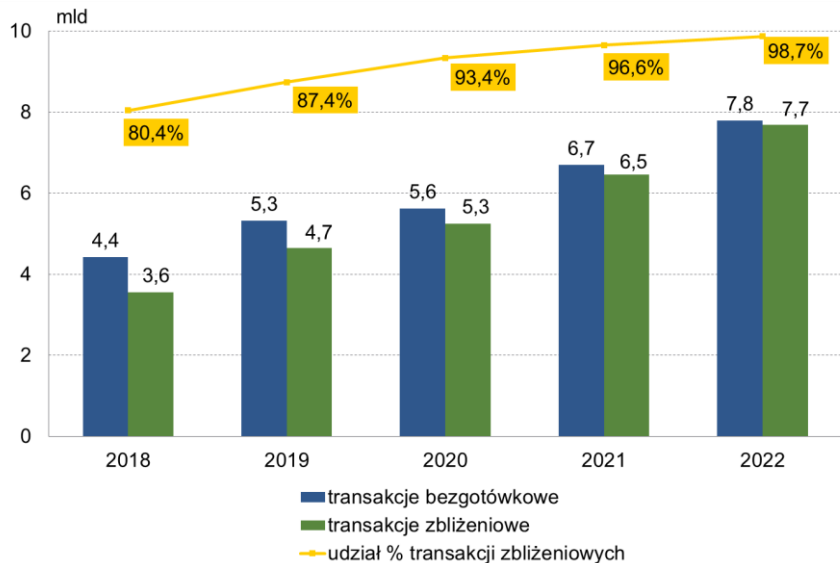
Liczba kart płatniczych oraz udział kart zbliżeniowych w latach 2012 – 2022

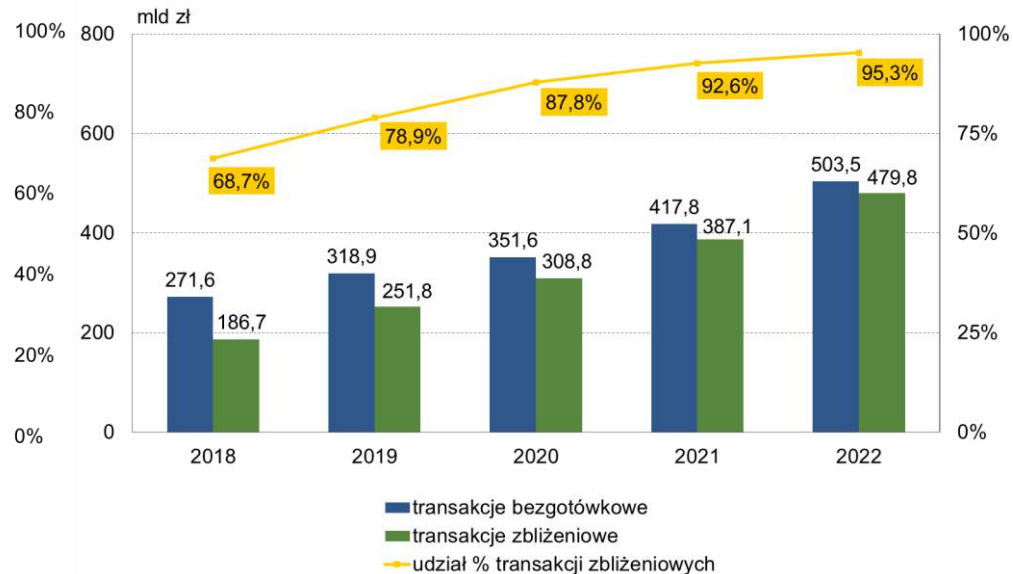
Źródło: dane wydawców kart płatniczych, opracowanie własne NBP.

Transakcje bezgotówkowe oraz udział transakcji zbliżeniowych w latach 2018 – 2022

Liczba transakcji

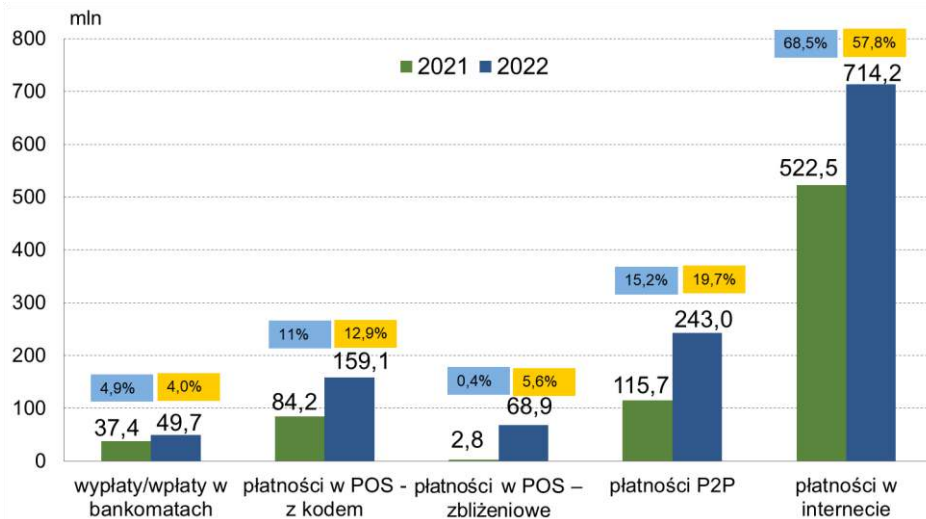
Wartość transakcji

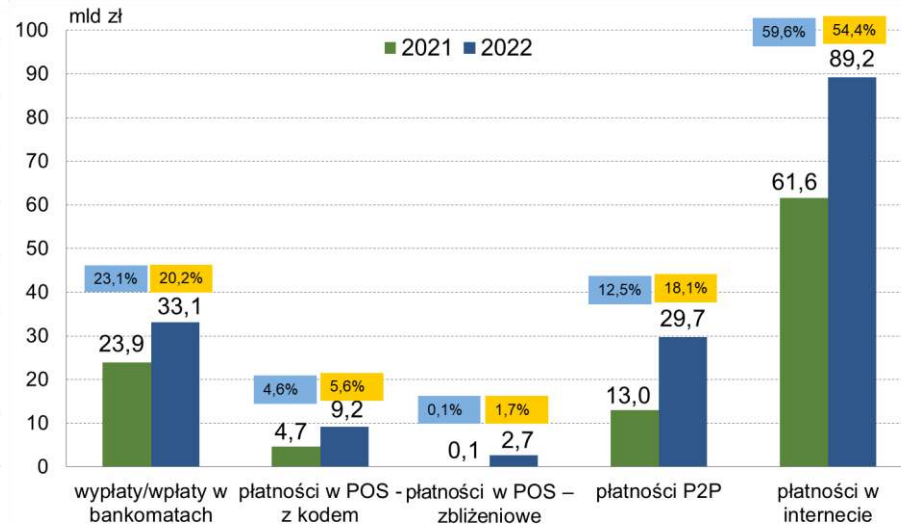
Źródło: dane wydawców kart płatniczych, opracowanie własne NBP.

System BLIK – udział poszczególnych typów transakcji według ich liczby i wartości w latach 2021 – 2022

Liczba transakcji

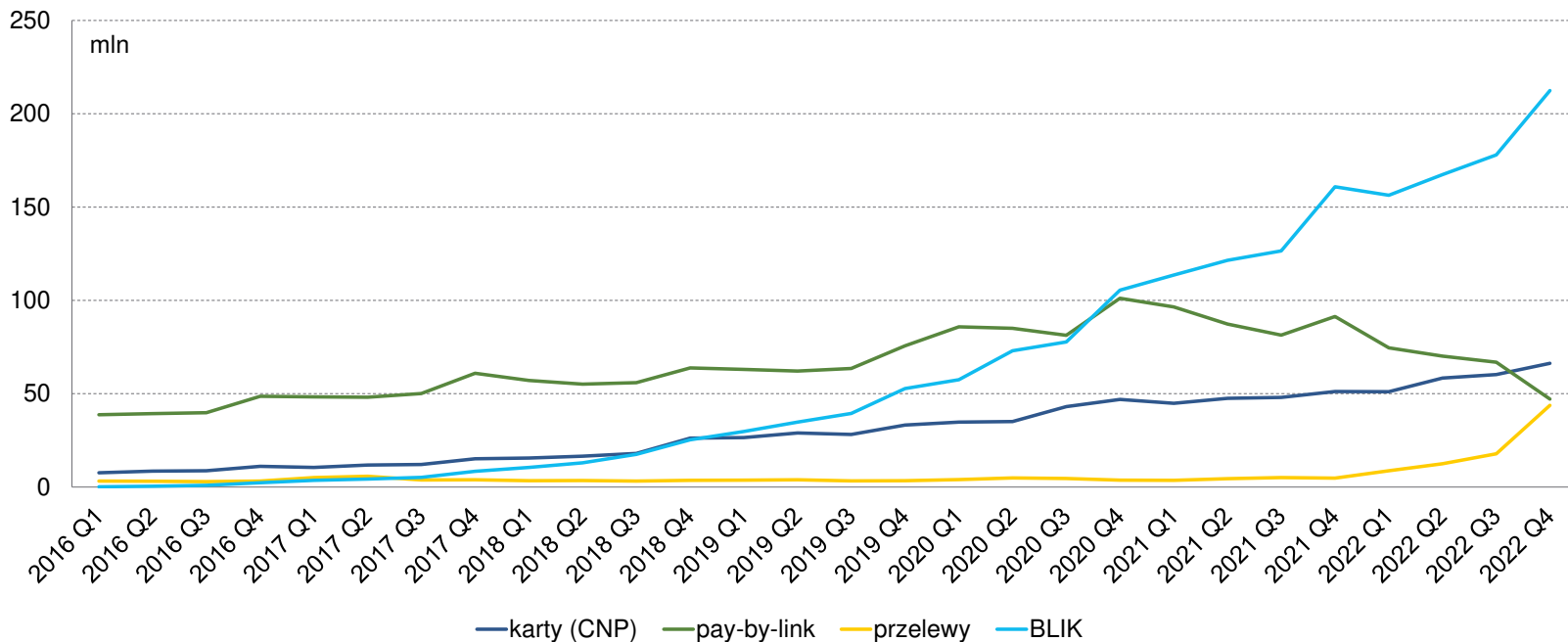

Wartość transakcji

Źródło: Polski Standard Płatności Sp. z o.o., opracowanie własne NBP.

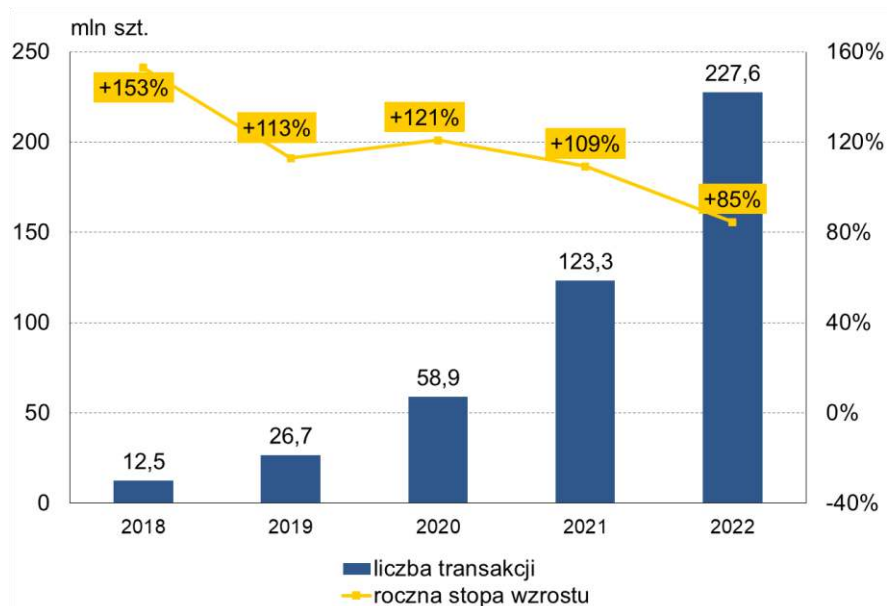
Metody płatności w e-commerce według liczby transakcji – BLIK, karty płatnicze (CNP), pay-by-link

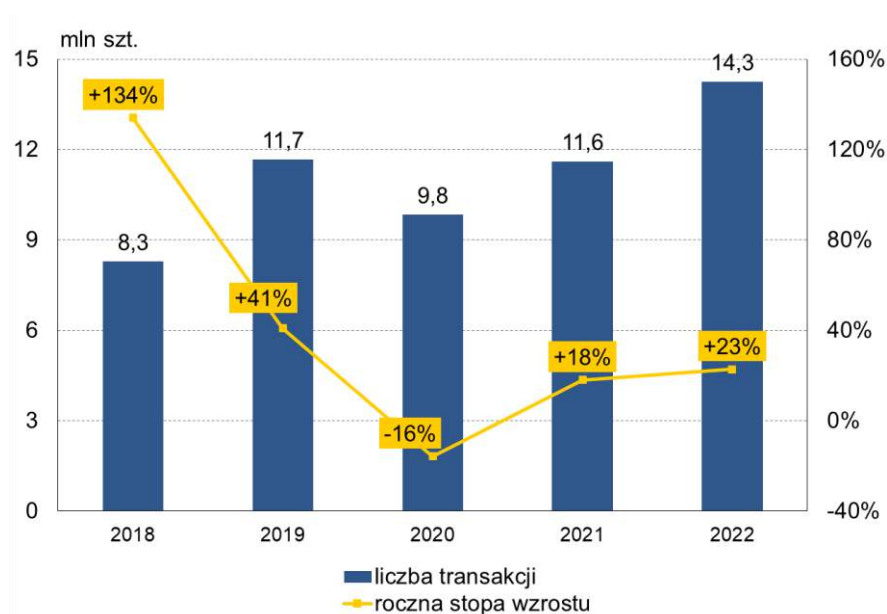
Źródło: Polski Standard Płatności Sp. z o. o., agenci rozliczeniowi, opracowanie własne NBP.

Płatności natychmiastowe – liczba transakcji w latach 2018 – 2022

System Express Elixir

System BlueCash

Źródło: opracowanie własne NBP.

Inne innowacje na rynku usług płatniczych w Polsce

- **Płatności mobilne zbliżeniowe**, aplikacja mobilna na smartfonie (NFC) powiązana z kartą płatniczą – usługi Apple Pay, Google Pay.
- **Nowe sposoby płatności w handlu internetowym** – Visa Mobile, usługa inicjowania płatności w oparciu o otwartą bankowość (*Payment Initiation Service*).
- **Płatności automatyczne w tle** – np. sklep samoobsługowy, opłaty za subskrypcje.
- **Usługa dostępu do informacji o rachunku** (*Account Information Service*).
- Wyzwaniem jest **umiejętne wykorzystanie rozwoju technologii** nie tylko do dostosowywania oferty banków, ale **także do zapewnienia bezpieczeństwa transakcji i ochrony danych konsumentów** na rynku usług płatniczych.
- **Biometria** – karta biometryczna; PayEye – skanowanie tęczówki oka; wykorzystanie biometrii behawioralnej opartej na analizie zachowania użytkownika, etc.

Wnioski:

- **Polska jest jednym z najbardziej innowacyjnych rynków** w zakresie płatności bezgotówkowych. **Powszechne w naszym kraju płatności zbliżeniowe**, w tym szczególnie popularne wśród młodego pokolenia płatności z wykorzystaniem telefonu komórkowego, w wielu innych krajach dopiero się rozwijają.
- **Banki spółdzielcze** przejawiają silną determinację, aby nadążać za nowymi trendami w płatnościach i sprostać wymaganiom klientów.
- **Bezpieczeństwo** płatności bezgotówkowych. **Mamy jedno z najniższych w UE wskaźników mierzących relację transakcji oszukańczych** do ogółu transakcji kartowych. W grudniu 2021 r. przy Radzie ds. Systemu Płatniczego powołano Grupę Roboczą ds. Bezpieczeństwa Płatności. Efektem jej prac są rekomendacje w obszarach prawa, procesów, technologii i edukacji.
- **Gotówka** pozostaje nadal ważnym instrumentem płatniczym, **szczególnie w sytuacjach kryzysowych**. Potrzeba zapewnienia odpowiedniej dostępności do gotówki (bankomaty, oddziały banków).

